WASHINGTON D.C.

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація „Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 122. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го ЧЕРВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 2, 1979 No. 122. VOL. LXXXVI.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУВ ВАЖЛИВІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Іван Одежинський

Петро Тарнавський

Філядельфія, Па. — У вівторок, 29-го травня ц. р., тут у приміщенні Дому УНСоюзу відбулися важливі наради, в яких взяли участь відомі союзові діячі. Наради були присвячені організаційним справам, у висліді яких винесено наступні рішення:

1. Почати негайно в червні ц. р. посилену кампанію за придбання видатного числа нових членів у Ювілейному Році УНСоюзу.

2. До кампанії включитися та активізувати всі Відділи УНСоюзу Філядельфійської Округи.

3. Прийняти на працю окружних організаторів, які допомогли б в організаційній кампанії.

4. Перевиконати призначену на Ювілейний Рік УНС членську квоту не пізніше, як до кінця листопада 1979 року.

5. Скликати ширші організаційні наради Філядельфійської Округи на 16-го червня ц. р. о год. 6 вечора. На наради запросити головного предсідника УНС, д-ра Івана Флиса і головного організатора Василя Оріховського.

6. Всецілo піддержати та активно включитися в працю 347-го Відділу УНС в Міллвіллі, Н. Дж., щоб допомогти йому успішно перевести День УНСоюзу, що відбудеться у неділю, 24-го червня ц. р. в Міллвіллі, Н. Дж.. Під час святкувань передадуть присутним на святі — головному предсідникові УНС-д-рові І. Флисові і головному організаторові В. Оріховському всі аплікації нових членів, зібрані від тепер аж по день 24-го червня ц. р.

Зібрані на нарадах, союзові діячі, закликають всі Округи УНСоюзу, щоб вони перевели на своїх теренах тими самими методами таку ж посилену організаційну кампанію. За способами, як переводити таку кампанію, звертатися до Головної Канцелярії УНСоюзу до головного організатора Василя Оріховського.

У нарадах взяли участь: Іван Одежинський, головний радний і голова Організаційного Комітету, Петро Тарнавський, голова Філядельфійської Округи, Василь Колінко, секретар Округи, Іван Данківський, касир Округи, Степан Гаврищ, старший обласний організатор та члени Окружної Управи, пп. Теодор Винницький, Володимир Яців, Василь Євтушенко і Яким Козел.

Владика Митрополит Мстислав у Парижі

Париж (Р. Коваль). — У вівторок, 22 травня, прилетів до Парижу з Ню Йорку Блаженніший Митрополит Мстислав, щоб узяти участь у відзначенні 100-ої річниці народження Симона Петлюри. Програма урочистостей була така: 25-го травня відправлено Панахиди у день трагічної смерти сл. п. С. Петлюри на цвинтарі Монпарнас; того ж дня відбулося урочисте засідання Ради Бібліотеки ім. С. Петлюри та Т-ва Прихильників тієї Бібліотеки; в суботу 26 травня З'їзд членів Т-ва б. вояків Армії Української Народньої Республіки, а у неділю 27 травня соборну архиєрейську Службу Божу в катедрі св. Симона Зилота в Парижі відправили Владики Митрополит Мстислав і Архиєпископ Орест.

Того ж дня по полудні відправлено соборну Панахиду над могилою Головного Отамана та покладено на неї вінки від громадських організацій з усіх країн Західньої Европи. На неділю, 27 травня в залі Т-ва Корто у Парижі, заплановано з нагоди цієї річниці Академію, доповіді на якій мали виголосити д-р А. Жуковський і директор Бібліотеки ім. С. Петлюри П. Йосипишин. У концертовій частині виступали мистці-солісти з Мюнхену і Женеви та зібраний хор з Франції.

У сам день народження С. Петлюри — 23 травня, приватну Панахиду над могилою Симона Петлюри відправив Митрополит Мстислав та поклав на неї квіти від родини Покійного.

МІЖЕТНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПІД ЗНАКОМ — „В ЄДНОСТІ СИЛА"

Нюарк, Н. Дж. (Дора Рак). — На запрошення Освітньо-Культурного Осередку Північної Дільниці Нюарку зійшлися на цілоденну конференцію 19-го травня ц. р. представники шістнадцятьох етнічних груп. Тому, що конференцію співспонзорував стейтовий Осередок для Міських Етнічних Справ, були запрошені не лише організації з Нюарку, але й з інших містечок північного Ню Джерзі, а також представники стейту, стейтової Етнічної Ради, та новоствореної Стейтової Ради Етнічного Культурного Осередку.

Господарями конференції була італійська громада згуртована в згаданому Осередку в імені якого (Оселедок приміщується в століттій резиденції), конференцію відкрив Стефан Адубато, екзекутивний директор, в присутності більш сотні представників та впровадив посадника міста Кенета А. Гібсона. В короткій промові п. Гібсон, привітавши зібраних висказав своє признання для Осередку за його всебічну працю та за ініціятиву нав'язати контакт з іншими міськими етнічними групами, започатковуючи діялог поміж ними в напрямі об'єднання згідно з моттом конференції Нюджерзькі міські Етнічні групи „В єдності сила". Посадник Нюарку вповні піддержує намагання етнічних груп зберегти і плекати свої культурні традиції, бож Нюарк

(Закінчення на стор. 4)

АМЕРИКАНСЬКІ ПАЦИФІСТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОРУШЕННЯ ПРАВ У В'ЄТНАМІ

Ню Йорк. — Понад 80 американських науковців, письменників, артистів і активістів руху за громадянські права, які в минулих роках гостро засуджували уряд ЗСА за втручання у в'єтнамський конфлікт, запротестували проти порушення прав людини у В'єтнамі теперішнім комуністичним режимом. Згадані особи гуртуються в Міжнародному комітеті прав людини „Гуманітас", що його очолює популярна співачка Джовн Баез.

У відкритому листі до „Соціялістичної Республіки В'єтнаму", що його ця організація опублікувала у формі платного оголошення в різних газетах, засуджено теперішній уряд В'єтнаму за „створення болючого кошмару, який затемнює значний поступ в інших ділянках суспільного життя у В'єтнамі". Лист стверджує, що „тисячі невинних в'єтнамців, яких одинокий „злочин" — це „злочин" сумління, перебувають під арештом у в'язницях і таборах перевиховання, де їх торгують".

Під листом підписались такі діячі, як: о. Теодор Гесбург, президент університету Норт Дам, письменники Вілліям Стайрон і Джеймс Міченер, публіцисти Норман Казінс і І. Ф. Стовн, д-р Джером Візнер, президент Массачусетського Інституту Технології та інші.

СУДДЯ УНЕВАЖНЮЄ ПОВНОВЛАСТІ ПРЕЗИДЕНТА ВІДНОСНО ПІДВИЩЕНЬ В ПЛАТНЯХ І ЦІНАХ

Вашінгтон. — У четвер, 31-го травня, федеральний суддя Баррінгтон Д. Паркер підтримав клопотання Американської Федерації Праці-Конгресу Індустріяльних Організацій (АФП-КІО), заявляючи, що президент Джіммі Картер і його уряд не мають конституційного права відмовлятись надавати урядові контракти фірмам, які не додержуються добровільних верхніх меж відносно підвищень в цінах і заробітних платнях. Суддя Паркер заявив, що відмова надавати згадані контракти фактично перетворює „добровільні обмеження в підвищеннях в примусові", а цих повновластей уряд ЗСА не одержав від Конгресу.

Як відомо, Білий Дім встановив „добровільну" відсоткову верхню межу на підвищення в заробітних платнях і відповідну межу на підвищення в цінах продуктів. Алe робітничі спілки твердять, що уряд президента Картера фактично встановив „примусові" верхні межі, які на практиці виходять на некористь робітникам.

Реагуючи на рішення судді Паркера, речник Білого Дому заявив, що уряд плянує внести апеляцію до вищого суду в тій справі, бо вважає, що суддя Паркер „помилявся".

Проголошено встановлення держави Зімбабве-Родезія

Солсбері, Зімбабве-Родезія. — Опівночі на п'ятницю, 1-го червня, африканська держава Родезія, якою на протязі 88-ох років правили білі, прийняла нову назву Зімбабве-Родезія, а владу над нею перебрала негритянська більшість. Новий уряд очолив 54-річний негритянський єпископ Абель Музорева, який займає становище прем'єр-міністра у 17-членному кабінеті, що складається з 12-ох негрів і 5-ох білих міністрів.

Колишній прем'єр-міністер Іян Смит, який на протязі 15-ох років боровся проти перебрання влади негритянською більшістю, є членом нового кабінету на позиції міністра без портфеля. Згідно з новою конституцією, у новому 100-членному парляменті білі мають гарантованих 28 місць на майбутніх 10 років.

У своїй першій промові на посту прем'єр-міністра, єпископ Музорева запевнив біле населення, що нова влада буде відноситись до них з повною толерантністю і забезпечить їм всі права, включно з власністю і їхніх приватних маєтків.

Єпископ Музорева також звернувся із закликом до негритянських марксистських повстанців припинити їхню діяльність та розпочати переговори з новим урядом. Повстанці, в числі біля 13,000 вояків, борються за абсолютну владу негрів в Зімбабве-Родезія і не погоджуються на будь-які концесії білому населенню. Вони ведуть терористичні дії проти білих і проти негрів, які співпрацюють з білими.

Під час церемонії заприсяження єпископа Музореви і проголошення нової конституції у цьому столичному місті панував відносний спокій, хоча тут і там малі групи білих і негрів перекидались образливими вигуками, у наслідок чого поліція заарештувала двох білих юнаків.

Не зважаючи на меншість в уряді, провідники білого населення матимуть сильні впливи. Згідно з новою конституцією, найменування на всі ключеві пости в уряді мусять бути затверджені спеціяльною комісією, членами якої є виключно білі.

В Канаді створено Діловий Комітет для відзначення 50-річчя ОУН

Торонто. — Заходами Головних Управ Ліги Визволення України і Об'єднання Жінок ЛВУ, Крайової Управи Спілки Української Молоді, Товариства колишніх вояків УПА і Асоціяції Діячів Української Культури постав у Торонто Крайовий Діловий Комітет для відзначення 50-річчя ОУН.

Комітет уконституювався у такому порядку: д-р Анатоль Бедрій — голова, Ліна Антонович — заступник голови, проф. д-р Олег С. Підгайний — секретар і пресовий референт, мгр Теодосій Волошин фінансовий референт, мгр Аріядна Стебельська — мистецький референт, мгр Олег Романишин — Олег Романишин — референт по науковій конференції, дир. Ярослав Сербин, Леся Шуст, Микола Заверуха, М. Кошик і д-р Ірина Шумська-Мороз — члени.

Цілью комітету є причинитися до гідного відзначення на терені Канади 50-річчя боротьби Організації Українських Націоналістів, за визволення

(Закінчення на стор. 3)

АПСАЛА КОЛЕДЖ ВІДЗНАЧИВ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА МЕДАЛЕЮ ЗАСЛУГИ

Д-р Родні Фелдер, президент Апсала коледжу, вручає Валентинові Морозові медалю заслуги. Побіч стоїть мгр Борис Потапенко, директор бюра СКВУ при ОН.
(Світлив Ігор Длябога)

Іст Орендж, Н. Дж. — У п'ятницю, 25-го травня ц. р., президент Апсала коледжу Родні Фелдер вручив колишньому політв'язневі Валентинові Морозові, який, за словами д-ра Фелдера, пожертвував свою свободу, щоб відстоювати справу оборони прав людини, — медалю заслуги, на якій були вирізьблені слова: „У честь Валентина Мороза, українського націоналіста, вчителя, оборонця свободи; 25-го травня 1978".

Цього ж самого дня вручено також медалю заслуги Артурові І. Ліндбергові, колишньому старшині американської фльоти, який відіграв ключову ролю у схопленні двох совєтських шпигунів, що їх недавно виміняно за п'ятьох дисидентів, поміж ними Валентина Мороза. Коли їм обидвом вручено медалі, присутні на залі вшанували їх постанням з місць.

В. Мороз звернувся до присутніх — 250 градуантів, їхніх родин і приятелів зі словами: — „В практиці, комунізм є проти людства, — є пеклом". Він також сказав, що кожна людина — „повинна сприймати кому-

(Закінчення на стор. 3)

СССР НЕ ЗАКИНУВ ПЛЯНІВ ПЕРШОГО НАПАДУ НА ЗСА — ТВЕРДИТЬ Г. БРОВН

Вашінгтон. — Секретар оборони ЗСА Гарольд Бровн, промовляючи в середу, 30-го травня, до випускників Морської академії в Аннаполісі, заявив, що Совєтський Союз не закинув плянів першої атаки на ракетні бази й міста ЗСА та що ця країна мусить примінити відповідні протизаходи у формі нових рухомих ракет.

Совєтський Союз, твердив Бровн, почав працювати над плянами першого нападу ще в ранніх 1960-их роках, випродукувавши далекосяжні ракети типу СС-9 і СС-11, які були націлені на американські міста і на суходольні бази ракет типу „Мінітмен". У цей час ЗСА випродукували ракети, які можна було вистрілювати з літаків та підводних човнів, однак Совєтський Союз постійно випрацьовує нові пляни потужності першої атаки.

Речники уряду ЗСА твердять, що заява секретаря Бравна є дуже вимовна і вона свідчить про нові зміни в стратегії ЗСА у відношенні до СССР.

Подаючи деякі подробиці совєтського плянування, секретар Бровн ствердив, що заплянoване розміщення Совєтським Союзом ракет типу СС-18 і СС-19 у ранніх 1980-их роках свідчить про його дальші наміри вдержання потужности першої атаки та що у випадку протизаходів ЗСА ці ракети могли б знищити всі 1,000 ракет типу „Мінітмен". Тому Бровн уважає, що ЗСА повинні негайно приступити до продукції ракет типу „Ем-Екс" з десятьма атомовими стрільнами. Він пригадав, що в останніх роках СССР додав понад 1,000 нових ракет до свого арсеналу та потроїв число атомових стрілен на ракетах різних типів. Вправді, твердив Бровн новий договір щодо обмеження стратегічної зброї (САЛТ II) заморозив би число атомових стрілен. Він уважає, однак, що ЗСА мусять змодернізувати свою оборонну систему в обличчі постійної загрози першої атаки з боку СССР.

Брежнєв на відвідинах у Мадярщині

Будапешт, Мадярщина. — Леонід І. Брежнєв, 72-річний лідер Совєтського Союзу, у середу, 30-го травня ц. р., зійшов без ніякої ескорти чи підтримки з джетового літака „Ільюшин-62", прибувши до Мадярщини на триденні відвідини цієї країни. Л. Брежнєв, який в червні має зустрінутися з президентом Картером у Відні, щоб підписати новий договір в справі обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), зупинився на летовищі, вітаючись з різними державними достойниками, відбираючи салют почесної сторожі і схвальні вигуки 8,000 тут зібраних осіб.

Совєтський лідер, про якого останньо ходили чутки, що його стан здоров'я поганий, йшов повolі, але впевнено, привітавшись з президентом Мадярщини П. Лозончі і Яношем Кадаром, провідником мадярської Комуністичної партії, та іншими членами уряду. Після привітальних церемоній, всі від'їхали до державного дому прийняття на правому березі ріки Дунай.

Американські урядові кола, заплянувавши у Відні зустріч поміж президентом Картером і Л. Брежнєвим, побоювались, що стан поганого здоров'я, може обмежити засяг дискусій, який як надіються американці, перебіг багато дальше поза полагодження договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї, що його обидва лідери повинні підписати 18-го червня.

Поголоски про поганий стан здоров'я Л. Брежнєва розвіялися після останніх відвідин у Москві президента Франції Валері Жіскара д'Естена. У той час з французьких пресових джерел інформовано, що совєтський лідер має труднощі в говоренні, що в нього проявляється заник пам'яти та брак уваги до своїх співрозмовників.

СВЕРСТЮК І ОСАДЧИЙ ВИБРАНІ ЧЛЕНАМИ ПЕН-КЛЮБУ; ОЛЬЗІ МАТУСЕВИЧ НЕ ДОЗВОЛЯЮТЬ ЕМІҐРУВАТИ ДО ЗСА

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — У квітні ц. р. міжнародна організація письменників — ПЕН-Клюб вибрала у склад своїх членів українських письменників і літературних критиків Євгена Сверстюка та Михайла Осадчого.

Сверстюк і Осадчий були арештовані в 1972 році під час ширшого погрому КГБ української інтелігенції. Кожного з них засудили на сім років позбавлення волі і п'ять років заслання. Після відбуття кари в таборах, вони перебувають на засланні — Сверстюк у Бурятській АССР, Осадчий в Комі АССР. У зв'язку з вибором, Сверстюк і Осадчий вислали листи з подякою на адресу представника ПЕН-Клюбу М.Скаммеля в Лондоні. Подаємо текст тих листів.

ЛИСТ ЄВГЕНА СВЕРСТЮКА

„Дорогий Пане Скаммель! Вашого ласкаво-уважного листа я отримав 6 квітня. Це було перше офіційне повідомлення від ПЕН-Клюбу і привітання з високою честю обрання членом асоціяції письменників світу. Отже від Вас я отримав один з тих листів, що запам'ятовуються назавжди. Я Вам вдячний за дружню ласку простягнутої руки, а теж що подарували мені хвилини життя в іншому світі — інших вимірів, вимог і тривог. Прошу ще раз передати мою подяку за честь президентові ПЕН-Клюбу Маріо Варгас Лльоза. Дякую за пропоновану допомогу. Речей вже маю більше, ніж потребую. Але за біблію англійською мовою був би Вам вельми вдячний. Кожен Ваш лист буде для мене милим привітом з іншого берега ріки, яка віддзеркалює наші обличчя і нашу міру глибини. Прийміть мої Великодні поздоровлення і радісну усмішку привіту.

12 квітня 1979
Щиро Ваш — Євген Сверстюк".

Разом з цим листом, писаним українською мовою, Сверстюк залучив теж текст по-англійському, при чому в англійському тексті є ще такі інформації, що їх автор дає Скаммелеві:

„Умови мого побуту стерпні. Тепер я працюю столяром. Моя зарплата — 78 карбованців і 76 копійок місячно. Ви маєте уявлення про таке працювати столяpем... У цих районах панує в основному зима. Стан мого здоров'я кращий чим моїх засуджених приятелів І. Світличного, В. Стуса, З. Антонюка. Про мої можливості писати (яке сумне слово!)... Які умови я маю і які матиму? Проте, ніщо не є неможливе для серця, яке прагне".

Адреса Є. Сверстюка: Бурятська АССР, г. Багдарин; ул. Резанова 63/2.

ЛИСТ МИХАЙЛА ОСАДЧОГО

„Вельмишановний м-р М. Скаммель! Я перебував у радісно збудженому стані свого духу, отримавши 16.4 79 року перше офіційне повідомлення про те, що я обраний членом ПЕН-Клюбу — найавторитетнішої міжнародної письменницької організації.

Цей факт я розумію, як найвищу честь, виявлену не стільки мені персонально,

(Закінчення на стор. 3)

Турботи Польщі у зв'язку зі запланованим приїздом Папи

Варшава. — У „Ню Йорк Таймсі" з 30-го травня ц. р. кореспондент цієї газети Дейвид А. Андельман інформує про виникнення різних турбот польського уряду у зв'язку з приїздом до Польщі Папи Павла II в суботу, 2-го червня. Одними з них є клопоти адміністративного порядку. Плянуванням папських відвідин зайнялися — ієрархія Католицької Церкви та Комуністична партія Польщі, які спільно визначили основні пункти зупинки Папи в чотирьох містах цієї країни — Варшаві, Гнєзні, Ченстохові та Кракові, де він під час своєї 9-денної поїздки відправить 20 Богослужень. Щоб запобігти хаосові, який можуть спричинити мільйони польських вірних, які прибудуть, щоб побачити Папу, заплановано надрукувати дармові квитки вступу, які, як передбачають, можуть розпродувати на „чорному ринку". Розписано також заборону проїзду автами в день прибуття Папи поблизу Площі Перемоги у Варшаві, а також там залишати авта.

Але, — зазначує Дейвид А. Андельман, — існує ще цілий ряд інших важливих турбот, а зокрема політичних та ідеологічних, з якими створеним комітетам трудно впоратися. Задумуються над цим як: виелімінувати політичний елемент із цих відвідин, бож відомо, що в Польщі Католицька Церква на протязі років була символом опозиції до уряду, а одним із лідерів опозиції був саме в той час Кардинал Войтила, тоді Архиєпископ Кракова. І сьогодні, коли він став Папою — цей символ є ще сильніший і більш небезпечний з огляду на економічне і політичне невдоволення поміж полякамикатоликами Тому сьогодні з амвон церков ввесь час кладеться наголос на „релігійні приготування" до відвідин Папи, на „духове їхнє значення", пояснення яких прийняла і ієрархія Церкви і Комуністична партія Польщі.

Існують ще і фінансові труднощі для журналістів із Західньої Европи, які перебуватимуть тут під час відвідин Папи. Уряд Польщі намагається, — як про це висловився один дипломат із Заходу, — „стягнути стільки вдасться". І так за одноденний винайм авта прийдеться журналістам платити 90 долярів, щоб найнять перекладача — 80 долярів, за гелікоптер, щоб перевезти фільми — 9,800 долярів, за винайм кімнати на одну ніч — 150 долярів. За покриття відвідин Папи західніми телевізійними сітками польське радіо і телевізія зажадали 500,000 долярів. Один американський продуцент заявив, що це нечуване явище, яке є тільки прецедентом до ще більшого здирства під час Московської „Олімпіяди 1980". Коли ж західні журналісти звернули увагу польським урядовцям, що ціни коштів їхнього перебування в Польщі неймовірні, вони тільки, здвигнувши раменами і з усмішкою відповіли, що це „стандартні европейські ціни".

ЩЕ ДО РЕПОРТАЖУ „А УКРАЇНИ ЗНОВУ НЕ БУЛО"

Репортаж „А України знову не було", який опубліковано в 117-му і 119-му числах „Свободи" в травні ц. р. був присланий редакції як пресове повідомлення УІС „Смолоскип" і був підписаний О. Зінкевичем. Однак, у „Свободі" пропущено джерело і автора.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ренесанс сталінізму

Недавно пресові агентства інформували про початок нової хвилі переслідувань і терору у комуністичній Східній Німеччині супроти інтелектуалістів, зокрема письменників, поетів, журналістів, політичних коментаторів і взагалі людей пера, які тепер чи в минулому висловлювали свою критичну думку до політики німецької Компартії, чи відносно соціялістичної системи в Совєтському Союзі та в східньоевропейських державах — сателітах Москви взагалі.

У кампанії проти цієї верстви населення застосовують різні методи, зокрема дискримінацію, звільнювання з праці, викидання з помешкань, позбавлювання всяких громадянських привілеїв, накладання грошових кар тощо. Наприклад, східньонімецький режим недавно покарав відомого письменника Штефана Гейма грошовою карою у сумі 4,500 долярів за те, що одне із західніх видавництв видало його книжку без „дозволу уряду", як говориться в офіційному повідомленні комуністичного уряду, надрукованому в органі Компартії „Ноєс Дойчлянд". Щоб закрити справжню причину покарання письменника, до речі, відомого також у З'єднаних Стейтах Америки з його твору „Хрестоносці" й інших книжок, режим видумав історійку про „зловживання закордонною валютою". Крім того режим, взоруючись на совєтських прикладах, вимагав від письменника зізнання, що книжка появилася закордоном без його згоди і що матеріял був нібито пофальшований західніми пропагандистами.

Як треба було сподіватися, Гейм, який колись був американським громадянином, а пізніше, переїхавши до Східньої Німеччини, зрікся громадянства ЗСА і осів на постійно в Берліні, запротестував проти такої поведінки влади і заявив, що й далі буде боротися за свободу слова і права людини. Крім Гейма східньонімецькі режимники покарали подібною грошовою карою багатьох інших інтелектуалістів, між ними політичного коментатора Роберта Гавеманна. Гавеманн — це один із перших, який виступив з протестом проти комуністичної методи переслідування і диких покарань інтелектуалістів, що їх допускаються не тільки східньонімецький, але також інші комуністичні режими в країнах Східньої Европи та совєтська влада.

Нічого, отже, дивного, що один з обвинувачених у „кримінальних справах" німецький письменник назвав цю нову комуністичну практику „ренесансом сталінізму" і хворобливим виявом страху комуністичних режимів за завтрішній день. Крім того економічні, політичні та інші труднощі і зростаюче невдоволення населення у комуністичних країнах приводять комуністичних кермачів до скрайніх методів боротьби з „кримінальними елементами", до яких вони зараховують усіх тих осіб, які в той чи інший спосіб критикують комуністичних режимників за їхні нелюдяні методи у відношенні до інакодумаючих представників народу.

У пов'язанні з новим наступом на права людини в комуністичних країнах, керівники компартій рівночасно закликають своїх членів і симпатиків „озброюватись духово марксизмом і ленінізмом", щоб „зміцнити правдивий соціялізм", який мусить ефективно протиставитись „наступові буржуазної ідеології та імперіялістичної затії у різних її видах".

У такій атмосфері приходиться працювати багатьом інтелектуалістам також в Україні з тією тільки різницею, що висунені дещо на захід комуністичні держави мусять бодай трохи числитися зі світовою опінією, ніж це роблять комуно-московські імперіялісти

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Валентин Мороз

ТВЕРДІ МЕЛОДІЇ

„Тверді мелодії" — це твір В. Мороза, прочитаний вперше 12-го травня ц. р. на маніфестації у Ню Йорку — присвячений Михайлові Сороці, заарештованому польськими і совєтськими чинниками за приналежність до ОУН. Михайло Сорока не відбув останнього 25-річного терміну своєї кари, бо 16-го червня 1971 року його замордували совєтські опричники, не дозволивши відтак забрати його тіло і похоронити в Україні.

ЧИСТІЙ ПАМ'ЯТІ МИХАЙЛА СОРОКИ ПРИСВЯЧУЮ

Несемо, горді, твою домовину, і в нашому кроці — залізо.

Над могилою кошового не плачуть. Такі, як ти — поза межами плачу, поза межами болю, і узвичаєне слово „скорбота" — не для них. Ти не вмер. Ще за життя ти став монументом; до нього ішли торкнутися, аби відчути силу. Між такими був я.

Над Україною — чорний орел: везуть кошового. Давно вже мало не битися твоє серце — за законом живих — а воно все билось. Залізне серце виковує для себе власні закони. Мусило жити — ним рухав НАКАЗ. Не могло не битися — ти був серцем громади. Ти був кошовим. Давно відрахувала зозуля твої роки, а ти все жив, і жив — поза межами часу — і беріг у грудях залізне серце. Не відав, кому передати.

Де віднайдуться груди, яких би воно не пропалило?

Де віднайдуться руки, годні носити кам'яну вагу?

Ти був кошовим. І стояв твій кіш за Дунаєм, під чужими зорями. І там, на далекій далині, під холодними вітрами ностальгії падали найвищі. А ти підпирав їх залізним раменом, бо ти кошовий. Багато впало б, якби не твоє залізне рамено. Кошовому — важче, ніж гетьманові. Навіть у Великому Лузі, на рідній землі. Денно і нічно — серед людей, раптом дуже сильних, і раптом дуже слабих, як гірська річка, що живиться від дощів і не відає середини: то загрозливо гуркоче буйним багатоводдям, то безсило пропадає на мілинах, серед сухої ріні.

Ти знав, як бути кошовим. Ти був для того, щоб ВЕСТИ. І зробили тебе кошовим не люди, а голос НАКАЗУ. Бо люди недовго кланяються кумирам, що їх понаставляли самі. І у великий мороз, і в люте бездощів'я джерела твої дихали рівним пульсом — СИЛОЮ ВОЖДЯ. І сила їх родилася не з дощу. Ти не залежав від погоди, і через це ти був — ВОЖДЬ.

Ми, що явилися з університетських лав, багато знали про мудрість, і за її критерієм цінували все на світі. Лиш ми не відали, що значить — СИЛА. Ти переплутав наші критерії. Ти чимось різнився, хоч був не з тих, що кидаються в очі. Ти чимось різнився від загалу, і ми не могли розпізнати, чим, бо шкала, принесена з університету, аж ніяк не відводила для тебе місця у першому ряді. Ми зобачили Вождя, і не знали, що то, бо у світі, з якого ми вийшли, вождів не було. Там були погоничі, а ми гадали, що вождь і погонич — то сіямські браття, і щиро ненавиділи їх. Ти проказав нам слово ВОЖДЬ очищеним від бруду, і воно задзвеніло нам, як тисячу літ не вживані гуслі. Ми принесли до тебе золоті серця. Лиш ми не відали про залізне серце, бо світ, з якого ми вийшли, не володів залізними серцями. Там було царство омертвілих сердець, і ми звикли вірити, що залізне серце — то іржаве серце, і щиро їх ненавиділи. Ти показав нам залізне серце, омите від іржі, і перший раз ми повірили, що залізо може світити ясніш од золота. Грубошкіра долоня не була для нас раритетом, та при ній ми все бачили грубошкіру голову, і міцно затямили, що то невіддільне: грубошкірі долоні — і грубошкірі голови. О, цього не забракло в нашому світі: долонь, покритих мозолями. Ціла реальність наша — то була якась дерев'яна симфонія, з мозолями на місці дієзів і ключів. І кожен раз, як дітям чогось забаглося — їм показували дерев'яні пальці. І кожен раз, як вони хотіли бачити — їм затуляла світ дерев'яна долоня. Ми питали, а нам не вміли відповісти, і ховалися за натруджені руки. Мозолі замінювали все. Мозолі замінювали все — тяжкі волячі загрубілості, натерті дерев'яним ярмом на дерев'яній шиї. І вже забулось у тяжкій дерев'яності, що то від ярма.

Волячі шиї бувають дужими. Гарними — ніколи.

А ти мав гарні руки. Ти мав гарні мозолясті руки — руки БОРЦЯ, і вони подобались нам, хоч були з мозолями.

Мозолі бувають гарні, — лиш не від ярма.

І все було не так, як ми зрихтували. Все у твоєму світі видавалось дуже твердим, — зато, що руки наші були дуже м'якими, і не годні були тримати.

Усе у твоєму світі видавалося грубим, — як людині, що виховала смак на барокковому розмаїтті, надто грубою видається важка монументальність

(Закінчення на стор. 4)

Архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ЩО Є ІСТИНА?

Пилат допитувався. Але Ісус відповіді не дав йому. Властиво, Він тількищо вияснив усе кажучи: „Я на те народився, і на те прийшов у світ, щоб засвідчити істину. І кожен, хто від правди, той голос Мій почує".

Та Пилат не зрозумів цього, ні велика більшість того часу. Просто не змогли почути Його голосу. Так як не розуміють і не чують голосу Його вже майже дві тисячі років. І дальше шукають відповіді на питання що є істина? Хоч таке шукання — напомацки — не вінчається успіхом. Але тепер наступило якесь отупіння і для людей часто вистачає самого факту шукання, яке нерідко стає в ролю самоцілі. Сьогодні майже всі шукають і питають, навіть не дуже сподіваючись знайти чи одержати відповідь...

Хоч бувають і вийнятки. Знаходять. Чують Його голос.

Сьогодні у нас, на Батьківщині, цілий знаменитий рух повороту до істини. Імена речників того руху загально відомі: Лук'яненко, Чорновіл, Романюк, Калинець, Тихий, і всі, хто з ними. Тут я хочу, як приклад, навести Миколу Руденка. Бо сам свідчить, що шукав і питав, будучи потойбіч правди. І почув голос Його, зрозумів, повірив. Пізнав Істину. А пригадуєте? „Пізнайте істину, і вона визволить вас" — запевнив Христос.

Що ж є істина? Словом істина (часто — правда) українська мова передає дуже складне поняття гебрейської мови та грецького біблійного терміну АЛЕФЕІА. У ряді випадків гебрейський термін АМЕН (Амінь) залишився без перекладу. А де перекладається, то, згідно з контекстами, визначає: стабільність, стійкість, міць, незмінність, вірність, постійність, правдивість, справедливість. Протилежність до істини: мінливість і фальш.

У всесвіті, що перебуває у постійному русі та змінах („плаває на водах") єдиний Бог є стійкою твердинею, певним пристановищем, каменем непорушним, істиною. Він, Творець і Вседержитель вселенної, єдиний має абсолютне знання і абсолютну свободу: звідси уява про цілковиту певність і непорушність. Тимто тільки Йому Одному можна вірити, на Нього Єдиного можна покладатися, бо все інше, створене Богом, обмежене, залежне і непевне. Навіть сатана, найвищий із створеного, залежний від Божої волі та своєї обмежености і недосконалости, як і всякий твір.

Сучасники зразу підмітили про Ісуса: „ніколи ще так не говорив ніхто, як цей чоловік". Бо, як засвідчив Іоан-евангелист, „Благодать та істина через Ісуса Христа з'явилася". А Сам Ісус потвердив ; „ „Я — дорога, істина й життя".

У світі брехні, крутійства, підступу та злоби писати про істину, шукати її — просто неприродно. А як коли хто, почувши голос Христа, знайде, пізнає істину, то це вже напевно цілком протиприродно. І по своєму мають правду совєтські сатрапи, коли уважають усіх, хто від правди, за ворогів. Якщо б звірі знали ненависть, що прикметне тільки для людей під впливом диявола, то, мабуть, якби між кротами знайшовся вудчак, вони сліпі його видющого ненавиділи б і переслідували. Для сліпців духовних, як і для кротів, природно ненавидити дітей світла; всі, що від фальшу не переносять поклонників Істини. У цьому якраз таємниця природного стану злоби, ненависти і зла в житті на світі. І всякі байки про якийсь тривалий мир, про „краще завтра, про „загірню комуну" і подібне, так і залишаються... байками. Світ бо ж, розділений у серці чоловіка між Богом істини та „батьком неправди", у злі лежить (о, як же це тепер наглядно!), „бо сатана — як це дотепно підмітив Барка — стоїть як імператор". А про долю Своїх учнів і послідовників Христос перестеріг відпочатку: „Коли вас ненавидітиме світ знайте, що Мене перше ніж вас зненавидів".

Бог є „Богом істини"; вона, істина, — це либонь основне і остаточне мірило вартостей. Бож гляньте: віра поза істиною становиться простим суєвірям, надія — неясним і непевним сподіванням і навіть любов — тільки формою спілкування між людьми. Поза істиною все розпливається, все стає на рівень „дозволеного", непевного, неясного, невловимого. Однаково, чи це політичні або соціяльні ідеї, чи мистецькі принципи, чи моральні основи, чи філософські устійнення, чи врешті релігійні переконання, поза істиною все воно переходить в туман, у беззначчя.

Апостол Павло вияснив, що „все можна, але не все на користь". Все можна, бож ми обдаровані від Господа свобідною волею, але не все на користь, бо мусимо вибирати приналежність між Богом істини та батьком неправди. Сьогодні в нас втискають думку, що все нам можна, і що все воно на користь, якщо ми того хочемо. Не істина, що від Бога, а наше бажання набирає вартости остаточного мірила, тобто вартости самої істини. І виходить, що ті, які притримуються принципу нігілістичних „вседозволень" цим відвертаються від істини. Такий скривавлений світоглядовий поворот не трудно зауважити кожній чесній, інтелектуально не відсталій людині. Це якраз найкраще ілюструють речники руху за поворот до істини у нас на Батьківщині, за символ яких я взяв на початку бесіди Руденка. Насправді неважливо, чи це тут, чи „там". Бо діти від істини та приклонники неправди не поділяються від фізичних кордонів, а виключно від вибору серця. У нас, у так званому Західньому світі — цілі леґіони духових мертвеців і поклонників батька неправди, а там, у царстві батька неправди, новий знаменний рух повороту до Бога істини, до відродження і оновлення.

Питання, що є істина? стоїть перед кожною людиною, якщо не прямо, то напевно у якійсь посередній формі. Я знаю вже багато особистих і родинних драм і трагедій, пов'язаних із цим центральним питанням. Ось син знайшов свою правду у якійсь примітивній секті-культі, і практично зрікся батька-матері. Переживання. Батько б'є себе в груди, обвинувачуючися за недостаточну увагу при вихованні... Мати-вдова має біду з сином, який „прозрів" і, згідно зі сектантськими наставленнями, на її кінець і своє наслідство чекає, докоряючи матері, що не спішиться... донька жаліється на батька, який, майже неписьменний, на старість „пізнав правду" і лає всіх і все за те, що не так, як би треба будували Україну... жінка плаче, бо чоловік „пізнав правду" і намірився продавати все те та їхати „додому", де будують краще життя...

Це — зразки крайніх, ярких прикладів. Але півтонних випадків либонь не злічити, ні не устійнити. Бо найяркіші наші твердження від світоглядових переконань — рідко як переконання від істини; вбільшості це або від наших бажань, або ж від тверджень посуті далеких від істини. Тимто й наше становище тут, у вільному світі, тільки як відгомін на справжнє живе слово, що від пізнання істини, яка фраґментарно доходить до нас з рідних земель.

Що є істина?

Пилат цікавився, але не знав. Чи знаємо ми, як цілісний організм, я не певний, але цікавимось не дуже. Тимто у мене такий підкреслений вислів пошани до Руденка і інших колишніх комуністів і вихованців системи в державі батька неправди, які почули голос Христа, пізнали істину і не побоялися принести жертву на свідчення про істину.

З НАШИХ БУДНІВ

МЕЙОР З КОЛОМИЇ

На політичному перелазі в клюбі „Лис Микита" в Ню Йорку вив'язалась жвава дискусія довкола особи мейора цього міста, п. Едварда Кача. Перше слово в дискусії забрав, як звичайно, земляк, що смакував скача „на скалах":

— Це дуже гарно з його боку, що він особисто прийшов на зустріч з Валентином Морозом і то в таку кепську погоду, коли чимало рідних патріотів маніфестували в барі, ховаючись від дощу... Та й за те, що він дав Валентинові Морозові і Надії Світличній золоті ключі до воріт нашого міста — теж йому належиться велике спасибі. А, от, те, що він з легкої руки відпускає Коломию полякам — це вже мені, прошу панів, не сподобалось!

— І чого ви, панове, прив'язуєте якусь вагу до того, що політики балакають? — обізвався пан меценас, аматор німецького пива з бочки. — Політик так говорить, як йому у даний час вигідно і як плятформа цього вимагає. Українському репортерові сказав пан Кач свого часу, що він почуває себе українцем, поскільки його батьки походять з Коломиї. А репортерові „Дзєнніка Польського" сказав те саме, тільки трохи інакше: що він фактично почувається поляком, бо його рід виводиться з Коломиї... Тобто, значить, і Богові свічка, і чортові огарок, — як сказала баба зі „співомовок" Степана Рудницького.

— Як бойко з Турки, — сказав піднесеним голосом „ливанський амбасадор", — я не хотів би втручатися до гуцульських справ, але ж серце м'я болить, коли столицю славної Гуцулії віддають в руки імперіялістам! Панове-друзі, так далі, мой, бути не може! Я вношу пропозицію вислати до маґістрату делеґацію з протестом!

Почалася дискусія, хто мав би очолити таку делеґацію. Пан меценас заявив авторитетно, що після смерти сл п. інж. Івана Вінтоняка, найвищим ранґою гуцулом на терені Метрополії є мистець Михайло Мороз. Але зараз піднялися т. зв. застереження: так, маестро Мороз має свої заслуги для Гуцулії, він бо кинув її, так би мовити, на полотно, але ж нікуди правди діти, він сам гуцул бережанський... От, інж. Мирон Лепкалюк, тот гуцул з діда-прадіда, а його прадід був першим гуцульським послом до австрійського парляменту і йшов пішки на сесію аж до Відня! Цей пункт і вирішив справу: на голову делеґації поставлено інж. М. Лепкалюка.

Ікер

Ганна Черінь

ЧОТИРИ СТОЛИЦІ

(12)

А закуска? Відважніші смаженого восьминога, що, до речі, дуже спокусливо пахне, а ми вдовольнились манюсінькими смаженими рибками, приблизно такого розміру, як ті, що плавають у домашніх акваріюмах, від нічого робити розбирали ті рибки по кісточках. Це завважив кельнер і показав нам, як треба їсти ту рибку: взяв цілу за хвостик, і з головою кинув її в рот за один раз. Щождо вина, то оузо ще не найгірше. Тут ще п'ють „ретіну", горілку зі смолою, але тієї нам і не пропонували. На те треба родитись греком! Отак перекусивши, ми поїхали в ресторан з пишною назвою „Атенські ночі". Ця претенсійна назва покривала барак з довгими столами, за які й ми засіли. Частували нас тут вином, непоганим на смак (як наш „манішевич"), а на закуску — скибки кавуна. Принаймні, добре для дієти! Чорнява, гарна, хоч і немолода співачка глибоким альтом співала грецькі мельодії, включно з „Ніколи в неділю", а потім вийшли танцюристи — хлопці в гофрированих спідничках, високо підкидаючи ноги. В Греції більш танцюють чоловіки, а не жінки. Якість їх танків можна порівняти з виступами самодіяльних етнічних груп на різдвяних виставах, але одна пара танцюристів була віртуозна.

На островах

Один день, останній день у Греції, пішов на екскурсію до Егейських островів: Гідри, Поросу, Егіни. Це були може й найприємніші години нашої поїздки. Сліпуче синє море, безліч островів і просто скель посеред моря, повз які плив наш корабель. Гаряче сонце й свіжий морський вітер... Хто хотів привезти трохи того сонця додому, познімав одіж до мінімуму й смажився на покладі досхочу. Не бракувало тут купальних костюмів і бікіні на гарних і негарних жінках... А наш бідний Боб спалився неабияк, тільки передбачливо захоплений мною крем і врятував його від біди!

Першою в нашім рейді була Егіна, але ми її проминули й попливли до найдальшого острова. Пороса, бо наш капітан, видно, таку вдачу мав, як і я: спершу найважче, потім найлегше. Він взагалі був крутенький: не давався фотографувати й вимагав, щоб ніхто не стояв посередині покладу, бо тоді йому не видно з капітанської рубки, куди керувати корабель. Острів Порос, 74 квадратних миль, — це літній ресорт, оздоблений руїнами храму Посейдона, від котрого ми, українці, успадкували тризуб. Якби я була Рудницьким, то вивела б корінь божого наймення від „по се дно", а звідси „посадник". Або чим погано: „Посейдон" — „по сей день". Але як почнеш таке виводити, то сам себе не знати куди заведеш!

Цей мальовничий острів (а що в Греції не мальовниче? Тут навіть сміття виглядає артистично!) відзначається пляжами, але нас гнали наші (а це, пане докторе, зукраїнізований термін „ґід") й не давали вгору глянути, не те що купатися. Їхні застрашування, що можна спізнитися на пароплав, привели мене до того, що я цілу годину простояла на пристані під кораблем, тримаючись за мотуз. На кораблі було найспокійніше. Синя вода — як випрасуваний шовк, хібащо який інший корабель навмисно перед нами прошмигне й занепокоїть поверхню. Наш корабель починає хитатися, і я біжу вниз, щоб не піддатися морській хворобі. Внизу, в сальоні, вже валялися на канапках дві чи три жінки, що були слабші від мене й розхворобилися. Але насправді небезпеки не було. Заворушене море швидко заспокоїлось.

Егейські острови колись були величні. З них і почалась слава Греції. Тут були храми, багаті купці й мореплавці й політики. Але потім життя перенесло свій темп на Атени й Салоніки, і острови занепали, втративши багато населення, що пересилилось на континент.

Наступна зупинка — острів Гідра, притулок малярів та прикладних мистців. Побережжя заповнене рибальськими шхунами, каварнями, де мало їдять і багато сидять, і сувенірними крамничками. Сувеніри, правда, не погані — не такі дрантиві, як у наших американських ресортах („мейд ін Джапейн"). Тут усе чесно позначено „Мейд ін Ґріс", і якість, як на невисокі ціни, дуже добра. Багато ручно гачкованих жіночих камізельок із нефарбованих ниток, ручно розмальованих копій старогрецьких урн. Я так хотіла хоч одну купити, але...

— Ще не вистачало, щоб ми горщики за собою возили! — протверезив мене Степан. І він мав рацію. Проте, якби ми звідси летіли вже додому, хто зна, чи не підхопила б я з півдесятка глечиків, але везти їх до Англії не наважувалась. Тут, правда, знов попалась мені моя улюблена сукня, її легко віддали за двадцять долярів (я сказала „Не, евхарісто"). Вибрала ту, що винного кольору, а що з того вийшло, скажу далі. Я вже перестала боятись, що корабель утіче, й закомандувала перекуску в каварні на свіжім повітрі. Ох, яке воно було свіже! З кухенки пахло смачно, коли не дивитись — бо то були смажені восьминоги. Ми замовили соду й чекали на неї вічність. Я знов почала боятись, що корабель відпливе без нас. Прийшлося шукати кельнера й просити поспішити. Він здивовано підняв брови: адже сюди приходять, щоб сидіти годинами, а не рватися, як на ґвалт.

Остання наша зупинка, найдовша, була на Егіні, всього 15 миль від Атен; теж невеликий острівець розміром у 32 квадратні милі. Він лежить на високих скелях (аякжеж, також мальовничих), частково занурених у воду. На західнім березі цього острова дуже родюча земля, що дарує селянам зерно, виноград, миґдаль, оливки. Колись ахейці тримали тут у своїх руках грецьку комерсію. Але тепер головний промисел Греції — туристи, і скільки їх сюди заїде кораблем? Найбільше їх в Атенах, і туди подалась молодь з островів. Тут, на островах, та в селах континентальної Греції, ще міцно тримаються старі родові традиції: хата й майно переходить з роду в рід, жінки кутаються в хустки й мовчать, сини до смерти слухають батька, подружжя влаштовуються батьками за допомогою професійних сватів... Ми натрапили на дуже цікавого рибалку, що співав чудові баляди, й умовляли його, щоб поїхав з нами до готелю та дав нам змогу записати на стрічку його пісні.

— Зараз, одну хвилиночку, — сказав він і зник у темній пащі дверей. Згодом вийшов і ніяково посміхаючись, признався:

— Не можу. Я б радо поїхав, та батько не дозволив.

А було цій дитині літ може з сорок.

Вже темніє, а ми їдемо до готелю. Завтра вранці — відліт до Англії, літаком через усю Европу. Оце так розмах! І поїздуємо, і пливемо, й на автобусі трусимось, і літаємо... Приємно відчувати силу ЛЮДИНИ, що за допомогою науки й техніки здобула такі казкові чудеса. Про греків ще треба сказати, що ці щирі, але горді люди зберегли в собі традиції героїзму. Для них Гомер не вмер. Вони з дитинства знають мітологію й історію свого народу, в каварнях цитують уривки давнього епосу, та й їх прекрасні руїни про це нагадують на кожнім кроці. Правда, нові, та ще й не дуже цікаві будівлі, ховають від негострого ока Акрополь, але в греків очі гострі, вони бачать Партенон і Олімп. А я Олімпа не бачила, хоч би й дуже хотіла — нам він не по дорозі. Героїзм культивується і в армії: в віці 21 року вся молодь іде до війська на 2 і пів роки, дуже охоче, бо армія для новобранців є також і школою. Зразу добрі й гостинні, греки можуть бути мстиві й убити за кривду. Але тепер вони більш воюють язиками, і в лайці чоловіки куди майстерніші від жінок. Греків єднає мова й релігія. В цій країні вона лише одна — грекоправославна. Церковці дуже гарні. На Егіні ми зайшли в одну, при самім березі під квітучою пальмою. Там сувора жінка в чорнім, що здавалася старою, а була, мабуть, літ тридцяти, щось чепурила. Лежали там тонкі воскові свічечки, позначені ціною „5 драхм", і ми, перехрестившись, купили одну, не на сувенір, а на згадку. Тут, як і в нас, стовпами церкви є жінки. Через бідність, тут „цивілізація" ще не цілком заполонила населення. Радіо ведеться на власну руку, але телевізійні програми беруться з більш розвинених, багатших країн, спричинюючи американізацію, що йде сюди також із туристами. Симпатичні грецькі „сіґми" й „ро" виписують англійські слова-об'яви, серед яких ми натрапили на „МПАР". Що б це було? „Бар", чи „Бара". У греків нема літери „Б", і вони передають її через „МП". Але все ж головною розвагою населення є каварні (для чоловіків) і церква (для жінок).

[Продовження буде]

СВЕРСТЮК І ОСАДЧИЙ...

(Закінчення зі стор. 1)

скільки моєму великому українському народові, його духовній культурі.

Я ще раз дякую всім особисто, хто підтримав мою кандидатуру, за творче довір'я до мене, за велетенську моральну підтримку, за явність на грані мрій: я почуваюся щасливим.

Цю новину я краєм вуха почув напочатку січня 1979 року ще в Сосновці. Дорогою в Комі з цього факту я мав навіть практичну користь, застерігши себе від гіршого поводження зі мною. (Про це детальніше сповіщу згодом, коли опрацюю сюжет художньо-документального оповідання на згадану тему під назвою, умовною назвою „Про те, як мені допомагав ПЕН-Клюб, а заодно і Максим Горький").

Моєю рідною мовою, на котрій я творчо працюю, є українська. Досить добре володію російською. Легкі тексти зі словником читаю німецькою і польською.

Якщо у Вас, як сповіщаєте, є перекладачі, лiпше листуватись українською або російською мовою.

Все, що пишете Ви мені про мене — істина.

Тепер я одягнений і взутий, допомогли обопільно — і свої і сусіди; працюю фізично, наразі кращої перспективи не видно на обрії...

Напишу Вам більше, коли встановлю щільніший контакт, оберемо мову для спілкування, на котрій я міг би найбільш ідентично висловлювати свої мислі на папері. Це українська мова, або російська.

З щирою повагою, вдячністю і любов'ю

26 квітня 1979

Михайло Осадчий

П. С. Надсилаю подібну відповідь українською і російською мовами. Пізніше, коли мені на моє прохання перекладуть англійською цей же текст, надішлю по-англійськи. Ваш М. О.

Моя адреса: СРСР 169439 Коми АССР, Троїцко-Печорск, Мьлва, Юбилейная 14/7."

Останньо наспіли вістки, що хоч у квітні цього року Ольга Матусевич, дружина ув'язненого і засудженого на 7 років таборів і 5 років заслання члена Української Гельсінкської групи Миколи Матусевича, одержала виклик від її рідних в ЗСА, органи КГБ ставлять перешкоди для її еміграції. Підполковник МВД заявив їй під час відвідин в ОВІР-і, що вона могла б еміґрувати тільки при умові, що одержить розвід зі своїм чоловіком. До речі, Ользі Матусевич не дозволяють відвідувати її мужа. Рівночасно КГБ робить сильний тиск на батьків Ольги, мовляв, вона займається „націоналістичною діяльністю".

В Канаді створено...

(Закінчення зі стор. 1)

України з ярма комуно-російських імперіялістів, за відбудову Української Самостійної Соборної Держави.

Намічено такі центральні імпрези: 3-го червня ц. р. масові маніфестації в обороні Юрія Шухевича, сина Провідника революційної ОУН на рідних Землях в роках 1943-1950-х — Романа Шухевича. Юрій Шухевич ніколи не відрікся ідей, за які змагався і своє життя віддав його великий Батько. За це Юрій Шухевич десятки років мучиться у тяжких умовах комуно-московських колоніяльних тюрм, концтаборів і заслання. Разом із тим гідно змагають за візію вільної незалежної України тисячі політв'язнів-патріотів. Постать Юрія Шухевича належно відмітив Секретаріят СКВУ, закликаючи все українське громадянство виступити в його обороні.

Заплановані маніфестації повинні рівночасно відбутися у таких містах: Торонто, Монтреаль, Вінніпег і Едмонтон. Виходом організованого громадянства на прилюдні спільні маніфестації українці покажуть свою силу та ідейне посднання з Ніскоренними борцями за державне визволення й волю українського народу.

У вересні запланована в одному канадському університеті наукова конференція присвячена дослідам 50-річної історії ОУН і визвольної боротьби України в цьому періоді. До участи запрошені теж професори американських університетів.

6-го жовтня в Торонто відбудеться спеціяльна політична зустріч при співучасти запрошених гостей з канадського державно-суспільного світу, приятелів із поневолених народів та з гостей поза Канадою.

7 -го жовтня відбудеться в Мессі Голл у Торонто Святочна Академія при співучасти кращих мистецьких сил Північної Америки.

Комітет повідомляє, що у найближчому часі появиться в англійській мові брошура про 50 років ОУН.

Усі клітини та членство перелічених організацій, і зокрема все українське патріотичне громадянство, Діловий Комітет закликає включитися до цієї ініціятиви, якнайчисленніше та активно взяти участь у різних центральних імпрезах і заходах відзначення 50-річчя ОУН, як теж організувати відповідні імпрези в кожній місцевості українського поселення.

У НЮ ЙОРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ КОНЦЕРТ ЮЛІЯНИ ОСІНЧУК

Ню Йорк, Н. Й. — У понеділок, 4-го червня ц. р., о год. 8-ій вечора, тут у театрі „Орфеум" при 126-ій Друга евеню, виступить відома піяністка Юліяна Осінчук з фортепіяновим концертом, у програмі якого виконає твори музичних клясиків. Рене Деклерк, музичний бельгійський критик, який був присутнім на концерті Юліяни Осінчук під час її музичного турне по Европі, назвав її гру на фортепіяні „блискучою віртуозністю". Квитки в ціні 5 і 6 долярів можна буде набути ще перед концертом, телефонуючи на число: 260-8480.

АПСАЛА КОЛЕДЖ...

(Закінчення зі стор. 1)

Валентин Мороз і республіканська конгресменка Міллісент Фенвік із Ню Джерзі перед церемонією вручення медалі заслуги.

нізм як зло, з яким треба боротися", закликаючи всіх працювати над зліквідуванням соціяльної системи на Сході, „де немає ніяких прав" і над встановленням „світу де людина має свою гідність". Перекладачем слів Валентина Мороза на англійську мову був мгр Борис Потапенко.

Д-р Родні Фелдер підкреслив, що справа прав людини є одним із основних принципів цього коледжу. Про В. Мороза і А. Ліндберга він висловився як про „двох чоловіків які уосіблюють боротьбу за права людини" і як про „дві індивідуальності останньо включені в боротьбу за спра ведливість". Р. Фелдер представив В. Мороза як людину, що „присвятила себе концепції відновлення української національної незалежности" і як „ міжнародно-промінентну особу в змаганнях за права людини". Він наголосив особливі риси характеру В. Мороза, як: мужність, розум, відвагу і посвяту своєму народові". Передаючи медалю заслуги В. Морозові, він сказав: „щоб ви її носили в славі і свободі".

Головний промовець конгресменка Міллісент Фенвік, знаний оборонець прав людини і член Конгресової комісії в справі дотримання Гельсінкських Угод, висловила признання українському дисидентові, і не назвавши його по імені, сказала, що сьогодні тут є одна особа, яка „повинна нагадувати нам всім про велику правду". Відтак вона схарактеризувала Мороза як людину, яка була настільки відважна, що віддала всю енергію, любов — в стражданні для інших", людину, яка боролася за „найбільшу цінність — індивідуалізм людини". Конгресменці М. Фенвік признано почесний докторат з прав, а протестантському пасторові Расселеві Свенсові — почесний докторат з Богословія. Ще перед церемоніями конгресменка М. Фенвік та В. Мороз вперше зустрінулися в канцелярії президента цього коледжу, де В. Мороз представив їй справи трьох політичних в'язнів — Юрія Шухевича, Левка Лук'яненка та Миколи Руденка. Конгресменка Фенвік брала активну участь у справі звільнення Мороза.

У заключенні В. Мороз заявив, що йому припала велика честь бути разом з А. Ліндбергом, а звернувшись до студентів він їм розповів як то комуністи перемінили університети в Україні в „курси пропаганди", водночас зазначуючи, що „ми мусимо боротися за це, що ви тут маєте". Він також сказав, що тоді тільки буде повноварстна інтелектуальна спільнота в світі, якщо — „всі народи, включно з моїм народом, будуть мати рівні свободи".

Він також сказав, що хотів би, щоб всі студенти змогли зрозуміти, що це значить комунізм, що під поняттям комунізм кристьєн визнають таке варварство комуністів, які сконфіскували всі його записки і його твори, хоча совєтський суд признав, що це його приватна власність.

Роксоляна Букшована-Поттер, алюмн Апсала коледжу в Іст Орендж і репрезентантка міського уряду в коледжі, займалася справою влаштування церемоніялів передачі медалей заслуг — В. Морозові і А. Ліндбергові.

В Ірані араби бунтуються проти влади

Хуррамшахр, Іран. — Арабське населення провінції Хузістан в південному Ірані збунтувалось проти влади, вимагаючи автономії та пошанування культурних прав і обвинувачуючи льояльне урядові військо в намаганні знищити арабів.

У середу, 30-го травня, у містах Хуррамшахр і Амадан, де находяться найбільші в світі рафінерії нафти, дійшло до збройних сутичок поміж військом і озброєними арабами, у наслідок яких згинуло понад 20 осіб, а 76 було поранено. Кілька днів раніше озброєні араби забарикадувались у двох будівлях в місті Хуррамшахр, відмовляючись зложити зброю на наказ губернатора провінції адмірала Ахмада Махдані. Переговори поміж провідниками арабів і адміралом Махдані не увінчались успіхом, а коли араби дальше чідмовлялись зложити зброю, військові з'єднання почали обстрілювати будівлі, що їх араби окупували.

Релігійний провідник арабів Аятолла Мохаммед Хагані заявив західним кореспондентам, що він зустрічався з Аятоллою Рудоллахом Хомейні і старався з'ясувати питання автономії арабів та ворожу настанову вояків, які є в більшості персами за національним походженням. Аятолла Хагані звернув увагу на факт, що араби не є одинокі, які вимагають автономії. Такі вимоги вже раніше висунули курди й туркмени та що новий уряд Ірану мусить шукати позитивної роз'вязки цих питань. В інакшому випадку, твердив Хагані, араби, більшість з яких затруднені в нафтових рафінеріях, проголосять страйк, що доведе до нових кривавих сутичок.

Українська Вільна Академія Наук у США

висловлює глибоке співчуття своєму дійсному Членові

Професорові Докторові ЯРОСЛАВУ БІЛІНСЬКОМУ

з приводу тяжкої втрати, смерти Матері

світлої пам'яті

НАТАЛІЇ БІЛІНСЬКОЇ

Управа УВАН у США

У глибокому смутку повідомляємо, Рідних, Приятелів і Знайомих, що з волі Всевишнього відійшов від нас, дня 11 травня 1979 року, на Вічний Спочинок

бл. п.

АНДРІЙ КОГУТ

Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І СТРИЙКО, народжений 6-го грудня 1891 р., мгр права, учасник Першої світової війни в австрійській армії, опісля у Визвольних Змаганнях УГА та рівнож в Армії УНР у Східній Україні. За працю на суспільній ниві був пацифікований.

ПАНАХИДУ відправлено 13-го травня 1979 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Бугая в Детройті, Міш.

ПОХОРОН — в понеділок, 14-го травня 1979 р., о год. 9-ій ранку з того ж заведення до української католицької церкви Непорочного Зачаття ПД Марії оо. Василіян. По Службі Божій відпроваджено на цвинтар Монт Олівет.

Горем прибиті:

дружина — ЯРОСЛАВА
донька — ЛІДІЯ БОНДРА з мужем ЙОСИФОМ і синами ЙОСИФОМ і ДОНАЛЬДОМ
Ближча й дальша Рідня в Америці, Англії і Україні

ПОДЯКА

Після невіджалуваної смерти нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І БРАТА

бл. п.

ЯРОСЛАВА МАРКІЯНА БЕРЕЗИ

що відійшов у Вічність в дні 15-го травня 1979 року,

почуваємося до обов'язку подякувати Високопреподобним Всечеснішим Отцям, а саме о. Канцлерові Р. Москалеві, о. Деканові Е. Хархалісові та о. Т. Сіюкові за всі похоронні відправи, о. П. Любинському за молитви під час поминок і Службу Божу в церкві св. Архистратига Михаїла. Окрему подяку складаємо Д-рові Стефанії і Д-рові Юрієві Бережницьким за безприкладну і жертвенну поміч та моральну підтримку так під час недуги Покійного, як і опісля. Інж. Іванові і Софії Слонським дякуємо за всі вияви відданости для Покійного. Щиро дякуємо Всім, що з цієї нагоди склали пожертви на добродійні цілі, замовили квіти і своєю участю в похоронних відправах вшанували пам'ять Покійного. Дякуємо о. Е. Хархалісові і Д-рові Стефанії Бережницькій за тепле прощальне слово. Дякуємо також численним Жертводавцям за Служби Божі у церквах Непорочного Зачаття, св. Миколая і Архистратига Михаїла у Філядельфії. На кінець, дякуємо Всім, що особисто або письменно склали вислови свого співчуття Родині Покійного.

Нехай Всевишній винагородить Вас Всіх своїми щедрими ласками!

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД склали:

50.00 дол. — Родина Березів і Медухів;
40.00 дол. — Марія і Омелян Гельбіки і Надія Стадницька;
30.00 дол. — Богдан і Марія Мізаки;
20.00 дол. — Іван і Софія Слонські;
по 15.00 дол. — Інж. Стефан і Олена Кульчицькі, Стефан і Олена Лукасевичі та Дмитро Петрика;
по 10.00 дол. — Інж. Евген Чайковський, Д-р Роман і Анна Кос, Інж. Евстахій Филипович, Михайло Мізак, Родина Ратичів, О. Филипович, Інж. В. Кострубяк, О. Зелінський, М. Насевич та К. Филипс з родиною;
по 5.00 дол. — Тимотей Бесага, Марія Филипович, Б. Хавлюк, М. Абрисовський та Ю. Обаловський.

На ЦЕРКВУ СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА склали:

25.00 дол. — О. і М. Ортинські;
10.00 дол. — Т. Ортинський;
25.00 дол. — Д. і Д-р Б. Кміцикевичі;
50.00 дол. — Родина Медухів.

Родина

Замість квітів на могилу Незабутнього і Дорогого

бл. п. Влодзя Гентіша

на Фонд Українських Політичних В'язнів в Україні 100.00 складають

Чікаго, Ілл. Д-р Юрій і Ориса ГОРОДИЛОВСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Софії Онищук

на Українські Студії в Гарварді склали:

Іна і Аріян ДЗЕРОВИЧІ	$25.00
Віра і Ярослав КРИШТАЛЬСЬКІ	25.00
Рома і д-р Іларіон ЧОЛГАНИ	25.00
Надя і Мирослав ШМІГЛІ	25.00
	100.00

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями, Парафіянами і Знайомими, що дня 30-го травня 1979 року, упокоївся в Бозі, наш Дорогий ШВАҐЕР І СТРИЙКО

бл. п. о. д-р

ОМЕЛЯН СТАСЮК

нар. 20-го серпня 1894 р. в Поморянах, Україна, довголітній секретар Митрополичої Канцелярії у Львові від 1929-1939 рр., душпастир у Лодзі, Польща і Лінцу, Австрія.

ПОХОРОН — у п'ятницю, 1-го червня 1979 року на цвинтарі св. Варвари у Лінцу, Австрія.

У смутку:

братова — ЯРОСЛАВА СТАСЮК з родиною в Ню Йорку
братанки: ОРЕСТ СТАСЮК з родиною в Україні
ПЕТРО І ОМЕЛЯН та МАРІЯ з родиною в Мехіко
Ближча і дальша Родина в Україні, Америці і Канаді

Замість квітів на могилу, проситься складати датки на Беатифікацію Слуги Божого Кир Андрея Шептицького.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність, 21-го березня 1979 року, на 74-му році трудолюбивого життя, засосмотрений Тайнами Єлеопомазання наш Найдорожчий МУЖ і ВУЙКО

бл. п. Доктор

ВАСИЛЬ ІВАНЕЦЬ

довголітній лікар в Надвірній і Угнові у Західній Україні та в Едмонтоні в Канаді.

Панахиди відправлено 22 і 23-го березня 1979 р. в похоронному заведенні Дарт у Сейнт Кетерінс, Онтаріо, Канада. Похорони відбулися в дні 24-го березня ц. р. із похоронного заведення до Української Католицької Церкви св. Кирила і Методія, де Заупокійну Святу Літургію відправив о. Д-р М. Комар у співслуженні о. Д-ра О. Купранця. Тлінні Останки зложено на цвинтарі Вікторія у Сейнт Кетерінс.

Цією дорогою складаємо нашу сердечну подяку Всім Тим, хто брав участь у Панахидах і похоронах та хто допомагав гідно і достойно вшанувати пам'ять та відпровадити на Вічний Спочинок нашого Найдорожчого Мужа та Вуйка та старався нам облегшити наші тяжкі переживання. Хай ласкавий Господь віддплатить усім Сторицею.

Особлива подяка лікарям: Д-рові М. М. Снігуровичеві за довголітню совісну і дбайливу опіку в Едмонтоні та Д-рові С. Слєзарові за професійну опіку в Сейнт Кетерінс.

Ми дуже вдячні о. Д-рові М. Комареві, пароохові в Сейнт Кетерінс, за похоронні відправи та прощальну проповідь, як теж сердечно дякуємо о. Д-рові О. Купранцеві за співслуження в похоронах, який помимо слабого здоров'я прибув з Торонта, щоб віддати послідню прислугу Приятелеві.

Щира подяка о. Митратові Ю. Ковальському, пароохові катедри св. Йосафата в Едмонтоні за відправлення Служб Божих та Панахид за спокій душі Покійного, як також о. Крилошанинові Василеві Чопеєві за відправлення Служб Божих і Панахид, о. І. Макухові за відправлення Служб Божих і Панахид в Мирнам в Альберті.

Дякуємо Інж. Р. Галібеєві, Інж. В. Куховві, Д-рові Е. Котикові, п. І. Крисі, п. С. Крисі, п. Б. Гошовському та п. Б. Костецькому за це, що несли домовину.

Ми сердечно вдячні Родині, яка приїхала з Ірвінгтону, Джерзі Сіті, Едмонтону, Детройту, Боффало, Асторії-Квінсу і Бронксу та Краянам, Приятелям і Знайомим за це, що прибули відпровадити на Вічний Спочинок нашого Найдорожчого Мужа і Вуйка та зложили вінки, квіти, особисті співчуття та дали нам моральну підтримку. Дякуємо за численні письменні та телефонні вислови співчуття.

Складаємо щиросердечну подяку Усім, хто дав на Служби Божі та Усім, хто зложив у пам'ять Покійного пожертви на Патріярхат і на Українську Католицьку Церкву в Люрді.

Дякуємо місцевому Відділові Ліги Українських Католицьких Жінок в Сейнт Кетерінс, за приготування тризни у домі Покійного.

Горем прибиті:

ПАРАСЯ — дружина
БОГДАНА РОМАНКІВ і ЛЮБОМИР РОМАНКІР - сестрінки

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД:

по 50.00 дол. — Д-р Т. і А. Небожук, Боффало, Д-р Л. Романків і Мгр Б. Романків, Бравркліф, Д-р А. і З. Слюсарчук, Детройт;
по 25.00 дол. — Інж. Р. і Л. Галібей, Ірвінгтон, Д-р Е. і В. Котик, Джерзі Сіті, Д-р М. і Л. Кравчук, Ню Йорк, Інж. В. і Н. Кух, Ірвінгтон, І. Криса, Бронкс, С. і С. Криса, Асторія-Квінс, Д-р В. і В. Прокопець, Сейнт Кетерінс;
по 20.00 дол. — Д-р М. і Проф. І. Кейван, Едмонтон, Д-р Т. і А. Л. Проців, Торонто, М. і К. Боднарук, Торонто, П. Мішина, Торонто, М. і Д. Кухар, Сейнт Кетерінс;
по 15.00 дол. — Е. і Е. Білас, Ніагара;
по 10.00 дол. — Адв. О. Бабій, Сейнт Кетерінс, Інж. Т. і С. Гарас, Сейнт Кетерінс, Проф. І. і І. Гомонко, Сейнт Кетерінс, От. Д-р М. Комар, Сейнт Кетерінс, А. Кузич, Сейнт Кетерінс, В. Пласконіс, Сейнт Кетерінс, В. і О. Procyk, Сейнт Кетерінс, О. Руденська, Сейнт Кетерінс;
по 5.00 дол. — І. Білоус, М. Клічук, П. Коваль, П. Коробайло, В. Костецький, А. Мовчко, П. Оршинський, М. Рогожинський, Л. Сьолковський, М. Такой, Інж. В. Тодорів — усі із Сейнт Кетерінс.

На УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ в ЛЮРДІ:

По 20.00 дол. — Я. і Т. Федорові, Едмонтон.

Ділимося з Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що 22-го травня 1979 року у Монтреалі, Квебек, Канада, упокоївся в Бозі, засосмотрений Святими Тайнами

СВ. П.

Проф. БОГДАН КОВАЛЬСЬКИЙ

народжений 26-го травня 1911 року у селі Кобиловолоках, пов. Теребовля, Україна.

Тлінні Останки спочили на цвинтарі "Cote des Neiges"

Годимося з волею Божою, горем прибиті:

АННА — дружина
Д-р НЕСТОР — син з родиною
ХРИСТИНА І ПЕТРО МАРДОН — дочка і зять
СОФІЯ БАРАБАШ з родиною — сестра
ОЛЕНА ЗУБРИЦЬКА з родиною — сестра (Україна)
ЕВГЕН І ЯРОСЛАВ — брати з родинами

ТВЕРДІ МЕЛОДІЇ

(Закінчення зі стор. 2)

наддбручанського ідола. Ми багато знали, і нам увиділося, що знання наші — то твердий підмурівок. Час вивіяв пір'я — лишилася гора відламків на дворі корчми. Їх поназносили випадкові гості. До гурми тієї кидали, хто хотів, і чого хотів; а наша хата — корчма, у якій всі, хто хоче, плюють на підлогу, і наша душа — як хата. І вже ми знали, що підмурівку нема, і що ерудованість наша — то всього лиш величезний склад іржавого брухту, який мусимо перетопити, аби вийшов твердий моноліт. Потрібно серця, у якому плавиться залізо — а ми не мали. Потрібен вогонь, а ми не могли загорітися. Ми тільки дивилися на купу відламків, і носили ще. Але то вже — без радости.

Ми підійшли до якогось бар'єру і мусіли йти далі, а далі був — вогонь. Мусіли увійти, як герої Едди, досередини кола, у світ гартованих, сильних і дзвінких, де царює Одін — войовничий Бог богів. І ми бачили ясно, що хитрування зі собою не допоможе, бо вогонь круглий, а світ сильних — там, посередині кола. До світу сильних одна дорога: через вогонь.

Ми шукали тебе віддавна. Навіть не вірячи, що ти можливий — шукали.

Зрив до польоту — мусиш розігнатися на твердій дорозі.

То були наші мандри до живої води. Передчуття казало, що прийде ХТОСЬ, і викреше силу, аби нас запалити. І що мусим збагнути ще одну, найтвердішу мудрість: АЗБУКУ ГАРТУ.

А ви, холодні, з дерев'яним чолом — не радійте! Ви добре знали, що найтяжча ноша — то бруд, і що діти надривають ноги, заким вони вилізуть на чисте, коли їм залишається у спадок брудна дорога від батьків. Ви все подарували б йому, аби він дозволив нарисувати на сумлінні одну-єдину пляму. Бо найдорожчий спадок — (ви добре знали!) — це ті, що відходять чистими, і лишають чисту дорогу по собі.

А він, дужий і тяжкий, врізався у вашу свідомість метеоритом, що прилетів невідомо звідки.

Ти відійшов.

Ти відійшов у білих одежах, як Святослав.

Велика заграва на поминальній учті горіла дужими стовпами, і з неї вихоплювались до сонця золоті орли.

Великий вогонь на Івановому святі гоготів дужими крилами, і з нього виривались до сонця білі коні, присвячені богам.

І ми, молоді, простягали руки, щоб загартувати їх, — а вони стали твердими, наче з діяманту. І ми молоді, простягали мечі, а вони задзвонили ясно, і ми вже відали, що значить — ЗОЛОТА ЗБРОЯ. А потім ми перейшли крізь ватру, з мечами і з кіньми, і вийшли, оновлені, на тамтому боці. І заговорила з нас душа вогню, і проказали клятву, а Богом своїм нарекли вогонь — чистий вогонь на Івана Купала, і той весняний, у якому Гуцули наші переганяють худобу, і переходять самі. Ми напилися із Святославових джерел, і нам задзвеніла розкішна музика: „Іду на ви!"

— „Я не люблю тебе, беркуте, за те, що маєш серце люте".

Але орел — то просто дужий; не його вина. Дужий, — бо має силу. І доки житимуть орли на світі, — не замовкне здоровий голос: „ІДУ НА ВИ!"

— бо сила не любить сохнути без ужитку;

— бо щось не може бути нічим;

— бо найсолодшу на світі музику родить тверде залізо.

Відгоріли великі заграви на поминальній учті; звіявся білий дим від твого тіла, як Святославове корзно, а серце твоє не гасло — неопалиме, невмируще — і ми відшукали його на попелі. І б'ється воно тисячу літ, від сивого прачасу, де князем — легендарний Бож, і зупиниться не владне; і мусять шукати грудей, яких би воно не пропалило; і мусять шукати долонь, годних видержати кам'яну вагу.

МУСИТЬ! — бо щезає народ, як ніхто не вміє носити залізне серце; бо гнівається Бог і забирає меча в безсилих, що не годні двигати ним.

Сипали шапками чорну українську землю на твоєму гробі...: і вже час рушати. Підоймем на крісах, як благословення, твоє залізне серце. Знаємо вже, що то великий тягар. Але ти навчив нас великого масстату; дуже тяжкого, як усі враз камінні хрести на світі — МАЄСТАТУ ТВЕРДОСТИ.

Роки гарту не минулися дармо.

Маєм уже гартовані долоні.

Приймаємо з рук твоїх залізне серце.

МІЖЕТНІЧНА...

(Закінчення зі стор. 1)

так як й цілий стейт Ню Джерзі є саме взором багатокультурності Америки.

Ілюстрацію цієї етнічної мозаїки дала презентація представників окремих груп, що попередила панель. Черґувалися різнозвучні імена з різними наголосами, бож, крім італійських господарів, були заступлені такі національності: індійці, корейці, мадяри, скандинавці, латвійці, кубанці, альбанці, турки, фінці, словаки, поляки, в'єтнамці, філіппінці, американські індіяни. Українці, групою в числі 13-ох осіб звернули на себе увагу, при чому перевага жіноцтва (9) викликала жартівливі коментарі на залі. Їхня листа була така, пані: Порохняк, Мулик, Левицька, Полянська, Пенцак, Стиранка, Сигалів, Олесницька — всі СУА; панове Онуфрик, Забігач, Витвицький, Бурик; Йосип Лисогір від Українського-Демократичного Комітету та Д. Рак від Стейтової Ради УККА.

Програма конференції проходила справно і точно у визначеному часі, бо крім панелю і семінарів, заплановано прогулянки автобусом через цю дільницю до дому сеньйорів, де був приготований полуденок для учасників конференції і коротка програма, а на закінчення дня ще й традиційна гостина вином і сиром.

Під час перерви організатори звернули увагу, що на етнічній мапі стейту, яку позначено хоругвками відповідно до поселень різних груп і заголовними сторінками етнічних газет, не було „Свободи" ані нашого скупчення. За цей недогляд вибачався п. Адубато, а нашій громаді слід доповнити ці інформації.

Мотто конференції „В єдності сила" було провідною думкою панелю, у якім брали участь Стефан Адубато, директор Осередку, монсеньйор Джіно Бароні, асистент секретаря Департаменту мешканевих справ і міського розвитку Тадей Ґромада, професор стейтового коледжу в Джерзі Ситі, при чому модератором був Джеймс Кундарі, голова управи Осередку. Всі вони підкреслювали потребу об'єднання етнічних громад (головне східньо - і південно європейського походження), що по містах є в меншості, не так в протиставу т. зв. меншостевим групам, але на те, щоб скріпити власну силу на політичному форумі. Д-р Ґромада ще й підніс аспект афірмативної акції, програми якої повинні бути поширені і на етнічні групи (а не лише „майноритіс" і жінок).

Мотив „до єдности" етнічних груп повторявся і в головній промові дня монсеньйора Бароні, який зручно переплітав серйозність тематики веселими дотепами. Цього знаменитого оратора впровадив Джозеф ЛєФанте, стейтовий комішенер Департаменту Громадських Справ, подаючи інформації про його всебічну громадську, суспільну і політичну працю та заслуги, що допровадили Джіно Бароні, католицького священика, до високого становища в уряді президента Картера.

Два заплановані семінари, ціллю яких було познайомити учасників з програмами цієї італійської організації, відбувалися ротаційною системою, що дало змогу брати участь в обидвох. Що ж уявляє собою цей Культурно-Освітній Осередок Північної Дільниці Ньюарку? Це фахово проваджена організація у формі агенції суспільної служби в громаді і для громади, розбудована в різних ділянках і фінансово сильна завдяки дотаціям із численних фундацій, корпорацій і зв'язкам з відповідними департаментами стейтового і федерального уряду.

Почавши від 1971 року, Осередок веде працю в ділянці шкільництва, здоров'я, опіки над старшими, розваги, а навіть для стабілізації дільниці — заохочує і допомагає мешканцям дбати про вигляд домів. Наймолодші діти користають з передшкілля, для середньо-шкільної молоді влаштовують підготовчі або доповняючі курси, а студентам служать радою і фінансовою підтримкою, щоб кінчили вищі студії. Секретарські курси підготовляють до праці, яку й допомагають знайти. Знову ж програма здоров'я обіймає усіляки медичні запобігаючі засоби, провірки, і т. д., а також фізичну активність у всіх родах спорту і гор.

Компетентно підготована конференція дала нагоду іншим групам познайомитися із програмами і осягами та методами італійського осередку, показала наглядно як впертістю і компактним стабільним поселенням можна зберегти цілу міську дільницю і запобігти втечі на передмістя, а італійська гостинність і товариськість може спонукати й інші етнічні групи до реваншу і влаштування подібних міжетнічних зустрічей.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Балтимор, Вашінґтон і Річмонд, Ва.

повідомляє, що

в неділю, 10 червня 1979 р., о год. 2 по пол. в приміщенні дому „Самопомочі"

при 239 Савт Бродвей у БАЛТИМОРІ, Мд.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

До участи в зборах запрошується всіх відділових урядовців і конвенційних делегатів Відділів з таких місцевостей:

Річмонд — 34 Вашінґтон — 15, Балтімор — 148, 320 і 337 Куртіс Бей — 55 81 і 290 Берлін — 260

НА ПОРЯДКУ

1. Звіт з діяльности Окружної Управи
2. Вибори Окружної Управи
3. Доповідь головного організатора УНС ВАСИЛЯ ОРІХОВСЬКОГО
4. План праці на 1979 рік

У Зборах візьме участь

Василь Оріховський, головний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ

БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ *голова* — **ОСТАП ЗИНЮК** *секретар*

ІВАН МАЛКО, *касир*

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

НИКИФОР ТКАЧИНСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 301 Т-ва ім. Д. Вітовського в Чікаґо, Ілл. помер 6 листопада 1978 р. на 80 р. ж. Нар. в Луцьку, Україна і став членом УНС в 1955 р. Полишив у смутку дружину Віру, дочок Людмилу, Рісу, Зою, Нонну, з внуків і родину. Похорон відбувся 8 листопада м. р. на цвинтарі Elmwood River, Grove, Ill.

Вічна Йому Пам'ять! П. Врублівський, секр.

МАРІЯ НАГІРНА, членка УНС Відд. ч. 123 С-ва св. Марії в Скрентоні, Па. померла 8 березня 1979 р. на 88 р. ж. Нар. в Скрентоні, Па. і стала членкою УНС в 1928 р. Полишила в смутку мужа Василя, сина Ладимира, 4 сестри і родину. Похорон відбувся 12 березня ц. р. на цвинтаті св. Володимира в Скрентоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять! І. Голик, секр.

РОЗАЛІЯ БАКАЙ, членка УНС Відд. ч. 308 Б-ва св. Михаїла в Е. St. Louis, Ill. померла 2 листопада 1978 р. на 86 р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку сина Івана, дочок Анну і Марія. Похорон відбувся 3 листопада м. р. на цвинтарі Lakeview, Bell, Ill.

Вічна Їй Пам'ять! П. Івасишин, секр.

МИКОЛА КІКІШ, член УНС Відд. ч. 171 Т-ва ім. Лесі Українки в Джерзі Сити, Н. Дж. помер 11 грудня 1978 р. на 63-му р. ж. Нар. в Sykesville, Pa. і став членом УНС в 1954 р. Полишив у смутку дружину Марію, 3 дітей: Франціс, Роберта і Джіенну, 2 внуків і сестру. Похорон відбувся 15 грудня м. р. на цвинтарі Прес. Тройці в Sykesville, Pa.

Вічна Йому Пам'ять! Стелла Равн, секр.

ЮЛІЯН СТЕЦЬКІВ, член УНС Відд. ч. 149 С-ва Непорочної Діви Марії в Lackawanna, N.Y. помер 12 березня 1979 р. на 56 р. ж. Нар. в Lackawanna, N.Y. і став членом УНС в 1941 р. Полишив у смутку дружину Флоренс, дочок Ненси і Карол, 2 сестри. Похорон відбувся 15 березня ц. р. на цвинтарі Hillcrest, Hamburg, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять! Секретар

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду власних дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді в вільному світі нового свідомого гленя!

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Пошукується

ГЕНДІМЕНА

до праці на цілий рік на СОЮЗІВЦІ

ПЛАТНЯ ПІСЛЯ УМОВИ. ГОЛОСИТИСЬ:

SOYUZIVKA

Ukrainian National Ass'n Estate

Kerhonkson, N.Y. 12446 Тел. (914) 626-5641

„СВОБОДА"

заангажує негайно на постійну працю:

ПОМІЧНИКА

до експедиції газети

і ПРЕСМЕНА-ДРУКАРЯ

Добрі умовини праці і бенефіти.

Голоситись особисто —

SVOBODA

30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

● РОЗШУКИ ●

MR. STEPHEN D. OLYNYK or anyone who knows his address, please call International Peasant Union at (201) 572-1137 or write to the same: 109 Amherst Street Highland Park, N.J. 08904

● HELP WANTED ●

ПОТРІБНО

ПЕКАРЯ, ПОМІЧНИКА ПЕКАРЯ І ПРИБИРАЛЬНИКА

для санітарної чистоти.

Добра платня і бенефіти, постійна праця. Голоситись особисто. Spudnuts, 146 Haynes Ave., (United Air Lines Building), Newark, N.J. 07114. Англійська мова неконечна.